

MAATSCHAPPELIJK

Fitte vijftiger **Ab Hoogland** vertelt zijn eigenzinnige, indringende verhaal over zijn herstel van een herseninfarct.

BRAINPOWER BUSJE

“Joepie heeft een vriendin van 44”, zegt Mehmet met enige jaloezie. Sinds een paar maanden rijd ik twee uurtjes ouwe wijven – zeggen ze zelf hoor – en oude heren naar hun dagbesteding in een busje. “Goed bekeken, nog jonger dan mijn vrouw”, zeg ik vanachter het stuur. Charmeur Joepie, twee turven hoog en oud marinier van 80+ met PTSS, hoort het niet. Hij was één van die Java-jongens die in 1945-1949 de zelfstandigheid van Nederlands-Indië de kop in moest drukken.

Mehmet is mijn rijder van vandaag. Eén keer per week ben ik chauffeur bij organisatie Radius die bejaarden naar de dagopvang brengt en haalt. Veel van de ouderen zijn niet mobiel genoeg om zelfstandig van A naar B te komen. Veel ouderen zijn dan ook blij als je ze komt halen. Mehmet is een Turks-Nederlandse pensionado die zich als vrijwilliger inzet voor de kwetsbare ouderen in onze samenleving. De oud-chefkok heeft zijn dochter en zijn gescheiden vrouw (!) noodgedwongen weer in huis genomen. Zijn ex-vrouw kon de losbandige dochter niet meer aan. Mevrouw Vermont is de volgende op de ophaallijst. Zij woont bij zwembad de Zijl in een flat. In het portiek zit ze geduldig te wachten. We tillen haar voorzichtig van het portiek-bankje in haar rolstoel. Ze kan slecht lopen, maar in het koppie zit het nog wel goed.

In de Merenwijk halen we een mevrouw Kales op. Een Surinaamse vrouw die maar

net in haar rolstoel past. Ze is meestal wat chagrijnig volgens Mehmet, maar vandaag opvallend monter. Ik doe haar te grote jas aan, knoop een sjaal om haar hals om haar vervolgens met een schoenlepel in haar rolstoel te proppen. Gelukkig doet de lift van het busje de rest van het zware werk. Volgende op de lijst is meneer Dijkstra. Een beer van een vent die jaren geleden geveld werd door een hersenbloeding. Zijn vrouw zwaait hem liefdevol uit, iets waar hij weinig van meekrijgt. Leunend op mij en zijn stok hijsen we hem met behulp van de lift de bus in. Als iedereen in het busje zit roep ik ter verhoging van de feestvreugde “houd je vast!” om vervolgens de bus in de Drive-stand te zetten. Ik vlieg tot grote hilariteit over de vele vluchtheuvels die Leiden rijk is. De rolstoel van mevrouw Vermont komt – tot haar eigen plezier – zelfs eventjes los van de busvloer. Gelukkig zit iedereen goed vast. Met gillende banden komen we aan bij locatie de Zijloever. Mehmet en ik worden als helden ontvangen met koffie en gevuld speculaas. De tafel is versierd met kersttakken en handgebrede kerstmannetjes. Bij het horen van de eerste klanken van de kersthit ‘All I want for Christmas is you’ van Mariah Carey maken we ons echter uit de voeten. We zagen nog net hoe Joepie een poging waagt om activiteitenbegeleidster Jet te verleiden. Denk vrij, happy 2020.

Ab+

COLUMN

Hans Böhm

Freelance publicist

Geheel eigen en bijzonder

Even terug in de tijd. Ik loop het jazzcafé in, het horen en zien vergaat want er wordt keihard gemusiceerd door de rookwalmen. Ik haal een bier, het is behoorlijk druk, nergens een vrije stoel. Toch wel, achterin bij het liveorkest aan een klein tafeltje zit iemand in een zwart pak, andere stoel vrij. Ik ga zitten, we knikken wat, kan mooi met het ritme van de saxofoonsolo mee. Mijn tafelenoot draait een joint, neemt een paar grote halen en houdt 'm voor me op. Als-ie op is wijs ik op mijn bier, wenkbrauwen omhoog. Korte knik. Ik haal twee bier en draai nu zelf een joint. Dit herhaalt zich een paar keer, we halen bier voor elkaar en draaien joints, luisteren naar de muziek, zeggen geen woord, was toch zinloos. Na een uurtje of zo wil ik wat meer actie dus ik sta op, we knikken, steken allebei een duim op en dat was dat. Een paar weken later kom ik hem weer tegen, weer in het zwart, dit keer in de kroeg zonder muziek, Rotterdammers uit de Provotijd weten gelijk welke kroeg dat was. We zijn alletwee in gezelschap dus het blijft bij “hé, hallo, dat was goed laatst”. Jules Deelder moest nog nachtburgemeester, dichter, verslaafd, Bekende Nederlander worden maar het begin was er al. Na zijn overlijden op 19 december 2019 bleek dat hij in vele harten een plaats had veroverd. Op zijn geheel eigen, bijzondere manier.

In straatinterviews werden spontaan dichtregels van hem voorgedragen. Een man op een fiets: “Als ik mijn ogen toe doe, ben ik in Honolulu”, dat vind ik mooi, dat is kort, dat geeft een mooi beeld. Een jongen met een paardenstaart: “De omgeving van de mens is de medemens”, dat gedicht staat zelfs op een gebouw.

Een man die een bos bloemen neerlegt bij een druk gekleurd graffiti-beeld van Jules (vond-ie zelf zwak, beter zwart): “Hoe langer je leeft, hoe korter het duurt”, dat komt uit zijn gedicht over Ari, zijn dochter, dat begint met:

Lieve Ari, wees niet bang,

De wereld is rond, en dat is-ie al lang.

Wij kennen allemaal wel enkele zinnen uit gedichten maar slechts enkelen kennen het hele gedicht. Jules was een wandelende bibliotheek van zijn eigen gedichten, hij reciteerde ze te pas en te onpas, dat deel van zijn benevelde brein bleef onaangetaast.

In 1987 deden we mee aan een nationale actie over alcohol, onder de inspirerende titel ‘Alcohol, onwijs lekker’. In de voorbereiding reden we op een gesloten circuit rondjes in een auto met camera's. Na ieder rondje kregen we twee glazen alcohol en werd promillage en rijvaardigheid gemeten. Jules en ik deden niet voor elkaar onder, we dronken wat meer. Hij reed dwars over een etalagepop die ze als verrassing na een bocht op de weg gooiden en hij ging er met de dure testauto vandoor, een rondje buiten het circuit. Hij moest die avond nog optreden ergens in het land. “Ik moet nog zien dat ik doodga”, was zijn antwoord op vragen over het leven.

